

Septimum Preceptum

sciendum qd vtili⁹ est hōi ut det
 quis denariū vnū i vita sua. q̄
 ut toci⁹ mundi diuitie alteri⁹
 ordinaçō ne solū post ei⁹ mor
 tem dentur. p eo m elemo finā.
Quia pro vno denario dato ex
 caritate in vita. dans meretur
 vitam eternā. vel spālem ḡdū
 eēnlis ppetuū gaudij. teste ma
 th. x. vbi dicit xp̄us. Quicūqz
 dedit potū vni ex minimis istis
 calicē aque frigide tm̄ in noie
 discipuli: amen dico vobis nō
 perdet mercedē suā. q̄nto ergo
 magis meretur qui amplius
 dat in nomine discipuli. id est
 ex caritate qua quisqz xp̄i disci
 pulus efficitur. p nullum aut
 bonū datum p eo p⁹ mortē. al
 teri⁹ dono. etiā si mund⁹ dare
 tur corpore⁹: pōt de functo me
 reri grad⁹ ppetuus gaudij in
 vita eterna. sed tm̄ diminucio
 purgatoriū. aut ei⁹ tōlis pene
 ablacō. **Q**uia fm̄ oēs doctores
 thologie null⁹ pōt alteri mere
 ri: excepto xp̄o augmētum gr̄
 cie. a p osequēs glorie. s̄ q̄libz
 solū sibi. licz aliquis alteri me
 reri possit diminucōnem pene
De stultitia ergo p̄mo⁹ et secū
 do⁹ licz minor sit dicit salomō
Ecc. iij. Consideraui et reperi
 aliā vaitatem sub sole. vn⁹ est
 a secū⁹ non h̄z. non filiū. non
 fratrem. et tñ laborare non ces
 sat. nec saciatur oculi eius di

Capitulum Tertium

uicijs. nec recogitat dicēs **C**ui
 laboro. et defraudo aiā meā
 bonis. **D**e scdis etiā p; quō ani
 mā suā defraudant: cōpando
 actum donaçōnis denarij in vi
 ta. a ordinaçōis rez post mor
 tem. **E**tā virtus ut dicit ph̄us
 .ij. ethicoz ē circa difficile. **E**t
 regnū celoz vīm patitur. ma
 th. xi. **E**t **Matth. viij.** Intrate p
 angustā portā. quia lata porta.
 et spaciōsa est via que ducit ad
 pdicōez. et multi sūt qui intrāt
 eam. **Q**uā angusta porta et ar
 ta est via que ducit ad vitā. et
 pauci sunt q̄ inueniūt eā. **¶ Ex**
 quo patz qd etiā meritū exigit
 actum difficilē saltē ex pte ope
 ris. **S**ed in ordinaçōe tue pe
 cumie dan⁹ post mortē nihil ē
 difficile tibi. **Q**uid enī patris
 cum post mortem p̄mo distri
 buitur p te. quo necio. vlis.
 nolis carebis. dacō autem vo
 luntaria vni⁹ denarij in vitā
 saltē aliquā molestiam tibi in
 fert. qz amatum tradis. multū
 ergo aiā defraudat bonis q̄ i
 vita dare potēs ordinat. p̄mo
 post mortē dandum. **E**st tñ al
 terum meritoriū. s̄ tamen lon
 ge min⁹ p̄mo. **R**azo enim h̄ze
 des p̄t auariciā exequūtur fi
 delit ordinaçōez. **¶ Capi. iij.**
Quod dū est nūc qn̄ te
 neamur dare elemofi
 nā. vel nō. **V**bi sciēdū

Septimū

Præceptū

q̄ dae elemosinā s̄m th̄o. 2. 2.
 . 9. xxxij. Aliqñ ē p̄ceptū. aliqñ
 a oñiliū. aliqñ phibitū. de quibz
 tribz vidēdū erit. ¶ **P**receptū
 est p̄mo qñ p̄xim⁹ est ostitu-
 tus in vr̄gente necitate a picu-
 lo vite. aut grauis infirmitatis.
 a iste qui videt. nō h̄z tūc illa
 necitatē. s̄ supfluū quo ad illā
 necitatē. idigētū tūc dae. q̄ s̄m
 possibilitatē s̄buenire isti i sua
 necitate i victua v̄stitū cadit
 s̄b p̄cepto. ut cū quis occurrit
 in tali articulo ostitutus q̄ cū
 eū apparēt pbabilia signa ex-
 treme necitatis futuē n̄ eis s̄bue-
 niat. ¶ **S**i tūc nullus apparz in
 p̄mpto q̄ possit aut velit eis s̄b-
 uenire: tu teneris q̄ntum tibi ē
 possibile: de tuo d̄ ad. aut aliū
 de ordm̄ ad. q̄ si negligis: pe-
 cas mōrliter oīra p̄ceptū de di-
 lectione p̄ximī. vñ Ambro. pa-
 sce fame moriētē: si nō pauisti.
 occidisti. Ita eē. de q̄libet alia
 necitate intelligendū est. Ideo
Basi. Est panis f̄alici quē tu
 tenes. tunca nudi quā oīuas
 Indigētis aurū vel argētum
 q̄ possides. q̄cū tot iniuriaris.
 quot exhibere valeres. Et ad-
 dit th̄o. di. xv. obligat p̄ceptū
 qñ apparēt signa pbabilia ex-
 treme necitatis future. n̄ eis s̄b-
 ueniat. ut cū q̄s videt. aliq̄s
 impotentes vel pigros ad sub-
 ueniendū. a paup̄z indigētē

Capitulū

Tertium

cibo a potu a alijs vite necessa-
 rijs. nec sibi satisfacē posse. nō
 enim est expectāda vltia neces-
 sitas. qz forte non poss̄ inuari
 naturaiā fame vel siti cōsupta.
 dicit enim cr̄s. super Joh. non
 optz paup̄em vlulatē decepto
 rē v̄care. s̄ acō aut dictoz est.
 qz caritas pl⁹ diligit vitā p̄xi-
 mi q̄ oīa bona t̄palia. etiā dece-
 cia statum. vñ de bt̄us Marti-
 n⁹ cū in dececia v̄stitus sui ve-
 stiuit paup̄em. a hoc est p̄cep-
 tū Johis baptiste. luc. iij. Qui
 habz duas tunicas. quod ē de
 necitate: det vnā non h̄nti: qd̄
 est nature. qz extra paradisu nō
 pōt viuere nud⁹. Videm⁹ etiā
 bruta naturalit̄ subuenire paci-
 entibz necessitatē. vñ gallia nu-
 trit alienos pullos. a catti q̄
 dā alieōs fet⁹. Sic etiam bt̄us
 dominicus necessaria quo ad
 statum suum. a supflua q̄ ad
 p̄sonā. libros ⁊ omnē suppel-
 lectilez vendidit p̄pter famem
 paup̄erū palencie. Qd̄ quia ⁊
 epulo nō fecit de quo luce. xvi.
 Idcirco sepult⁹ est in inferno.
 ¶ **S**ecundo elemosinam da-
 re est p̄ceptū qñ quis h̄z sup-
 flua. duplicia ei sunt t̄palia. q̄
 dam sunt necessaria h̄omi. alia
 supflua. necāria. sunt adhuc
 duplicia. quedāz simplicit̄
 sine quibz h̄omo esse non pōt
 aut viuere. Alia sūt necessaria

Septimum Preceptum

non simpliciter. s; sine quibus
conuenienter vita trahigi non potest
s; m statum et condicem persone
proprie et aliarum personarum quarum
cura ei incumbit. Et tunc que ultra
hanc necessitatem sunt dicuntur superflua.
vnde quando quis talia habet superflua.
ista s; m arcanum sub precepto
tenetur distribuere in elemosinam
pauperum. ad in alios pios usus.
quod si quis non facit: transgre-
ditur mandatum dei. et peccat
mortaliter. **Quod** patet quod luc. xi. dicit.
xpus **Quod** super dicit in elemosi-
nam. et ecce omnia munda sunt vobis
Et loquitur preceptiue. **I**dem cri-
stus ad ignem eternum dicitur
eos qui esurietes nonauerunt.
et ita de alijs **Matth. xxv.** quod
non diceretur nisi elemosinam
dare eaderum sub precepto. et non
de necessitate nisi in casu necessitatis.
igitur de superfluo. **I**dem vult
beatus **Ioannes in. iij. ca. p. me** vbi
non solum affirmat: s; etiam pro-
bat quod que in reseruacione diuitiarum
superfluarum claudunt vi-
scera pietatis necessitate paci-
entibus peccat mortaliter: quod dicit
quod caritas dei non manet in eis. eo
quod non diligunt primum opere
et veritate s; tamen verbo et lingua.
Item probat **tho. 2. 2. q. lxxvi.** idem
sic ea que sunt **Juris humani**
non possunt derogare iuri natura-
li vel diuino. s; s; m naturalis or-
dinem ex diuina prudentia in-

Capitulum Tertium

stituti. res inferiores sunt ordi-
nate ad hoc ut ex eis subueia-
tur hominum necessitati. **Et** ideo pro-
pter diuisionem et appropriationem
de iure humano precedentem non
impeditur quin hominis necessitati
sit subueniendum ex hominum rebus.
Et ideo res quas aliqui superba-
bunt dantur habent ex naturali iure
debentur pauperum sustentationi.
Item de istis qui superflua di-
uitiarum congregant dicit **Aug. 9. li.**
de decem cordis. **S**eruat tibi pro-
prium. suas tu filiis tuis. **S**er-
uant filij tui filiis suis. et nullus
est seruaturus preceptum dei.
Quare illi non suas omnia. qui te
et alios fecerunt ex nihilo. neque enim
melius committis primo muni tuo
filiis tuis quam creatori tuo. **H**ec il-
le **Verum** quod patres dicunt se excu-
sando temporalia se retinere amore
filiorum. quibus providere volunt. vbi
tamen auaritia sepe est in causa **I**d-
circo subdit **Aug. 9.** **A**mittat a-
mator siue seruator diuitiarum fi-
lium suum. tunc vti quis si propter filium
seruabat. mittit post illum parte sua.
quare illam tenet in seculo. et re-
liquit filium ab animo: reddet illi quod
suum est. reddet illi quod seruabas. si
propter ipsum sic agebas. mortuus
recessit ad deum. pro illius datur
pauperibus **I**lli enim datur ad quem
prexit qui et dixit quod vni ex mi-
nimis meis fecistis. in fecistis.
videte fratres quia mendatum

Septimum Preceptum

est qd hoies dicunt. scz filijs meis suo. Quia auari sunt hoies: ideo diuicijis excecati sic menciuntur hxc de Aug⁹. Jc pz de patre. qui si in diuicijis filiū aut filiam haberz. qui reformate rligiois locū intrare uellet: pat ei min⁹ q^o alteri in seculo manēt darz de pecunijs. Nec de r fiduo elemosinam facerz. ex q patet patris auaritia. vñ ocludit Ar mican⁹ vbi sup⁹ Basilij Cris. Jero. Aug⁹. Ambro. grego. et Bern. pre ceteris qntū ego intelligo ex eoz scriptura. In alit tali agumēto vtitur. Quicqd ē tibi supfluū. in bonis paupm oputatur. Cum igitur supfluū illud eis subtrahis: tunc s btra his qd eis debetur. 7 p osequēs non eis irrogas solum iniuriā Sz etiā omittis rapinā Et si ex illa cā moriūtur paupes sic s btra hēdo qd eis debetur: eos occidit. **S**ed queritur Quid sit supfluū. Rñ. fm eūdē armicanū ibidem a pe. de pal. m. iij. di. xv. a alios q etiā micius loquūtur de pposito. Supflua bona sunt que nec necāria sunt p sone. nec status: nec psoē accōmoda ad hoc ut p sone status a honestas seruet. Ex quo pz q^o in homine sūt quatuor ofideranda quoz qdlibz aliquid requirit de diuicijis. p que pōt q^o rimari an. 7 q habeat supflua.

Capitulum Tertium

Prīmū ē persona ppa. qntū ad ei? tpalem vitam. oplexionē sēsus 7 oia naturalia ut hō obuet in cōueniētī hitudine a i valitudie corpali. q sufficit ei ad exitū opm spūaliū aie. 7 etiā exercitio corpaliū opm que sibi ex officio. statu aut societate eoz cū quibus uiuit necāria incūbūt faciēda. necāria sūt ei aliqua tpalia. ut cib⁹. pot⁹. wstis. hospiciū. ac hmoi. sine quibz hxc fieri non possent. Et iste diuitie ad hoc reqsite dicuntur necēaria p sone. Et ad sic obuandū psonā i bona dispōsiōe naturalū a ouienti valitudine. vñ p l9 idiget q^o alter. Aqua em rustico sufficit. q sola pota ta infirmarz diuitē. aut debilē m oplexiōe. Siplicia a modica wstīmēta sufficerēt forti. que non sufficerent debili. et sic de alijs Et qd secūdo ē necāriū: pmo eēt supfluū. 7 sūt p fāta nō solū itelligēda de necārijs vñ p sone solū. sz de necārijs p sone pncipali 7 oibz quoz cui sibi necārio incūbit. ut vxoris. a filioz. a similiū. Et nō nter dicitur necārio incūbit. qz nō sic de psonis spōte assumptis ad p pā. wlad aliam supfluitatē Ex quo patet iterū q vñ plu ribz idigz quo ad hoc q^o alter. quia habēs infirmam vxorem pl⁹ indiget q^o habens sanam

Secundū in homine considerā
dū: est honestas persone q̄ est
excellētia p̄sone i aliquib⁹ ho
mī: q̄ ei insunt racōe quoz red
ditur p̄sona honore digna. qz
tho. 2. 2. q. Cxlv. dicit. honestū
ē aliquid ex hoc q̄ est honore
dignū. Vñ s̄m̄p̄s̄id. honestas
dicitur q̄si honois status. S;
qz honestas hoīs maxime oñ
deratur s̄m̄ virtutē a opera vir
tuosa. Ido inter oia hoīs bona
virtutes reddūt eū magis ho
nore dignum. Vñ p̄hs p̄mo
ethico. dic. q̄ honoz est p̄mi
um virtutis. Et in. iij. In vrita
te soli homī sunt honozādi. Ido
etiā honestas p̄sone maxie est
virtus p̄sone ⁊ opa ei⁹ bona.
Dñ si nobilitas gñis ⁊ aliq̄
exteriora fatiūt hoīem excellē
tem aut honore dignū. hoc ē
solū in opinione hoīm erratū.
aut inq̄ tū iuuāt hoīem ad vir
tutū opa. Et dicitur notanter
q̄ vera honestas p̄sone oñstīe
in hijs que fatiūt vere honore
dignū. ut sunt virtutes. sciē. ⁊
opa virtutū. Quia honestatē
p̄sone nō fatiūt multe diuicie.
grādes familia. vestes p̄ciose.
apparatus mēse. dom⁹ gloiose.
⁊ filia exteiora. s̄ magis iho
nestū fatiunt. ⁊ signa sūt sup
bie ⁊ auaritie insaciabil. Si
cut etiā inditia virtutū easdē
ostendūt. **T**ertium in hoīe

considerādū ē status eius seu of
ficiū. vel artificū. vel alia bitu
do ipsius in cōitate. qd̄ totum
oprehēditur sub statu. Ad sta
tum aut sepe multa requirun
tur. que officia talium exigūt.
Vñ magister ciuū plus indi
get q̄ ceteris parib⁹ simplex
ciuis. plus dux q̄ comes. plus
ep̄s q̄ pleban⁹. ⁊ sic de alijs.
Item mechanic⁹ vn⁹ indiget
de instrumētis sue artis. de ma
teria quā faciat. ⁊ de talibus.
Vnde ad hoc q̄ hō exeq̄tur
cōueniēter p̄tinēcia ad statū
suū: necia sunt sibi p̄fatavltra
duo p̄ma ⁊ illa dicuntur neces
saia statui. **Q**uartū in hoīe
considerādū est honestas stat⁹
Et sicut honestas p̄sone per ea
q̄ dicta sūt sc̄o mēbro non ē
grādis familia ⁊ hmōi. Sic
nec honestas stat⁹ ē hmōi. s̄
est virtutes tali statui debite
⁊ factio opm̄ tali statui debi
toz. ⁊ p̄ncipaliter opa exteio
ra racōi recte omēsurata. que
hoīracōe status sui. vel officij
faciēda incūbūt ad regimē ali
ozum ⁊ p̄fectū t̄paliū ⁊ sp̄uali
um. Et ad cōseruādū talē sta
tus honestatē sepe vltra p̄dca
tria que sūt necessaria: requiri
tur aliqua familia. aliqua ve
stes. ⁊ aliqua hmōi. ⁊ diuicie
ad hoc req̄site dicuntur honest
stat⁹ necie. ⁊ accōmode.

Septimum Preceptum

Et illa necessaria sunt differentia
 secundum dram statum. Stat enim
 honestior plura in talibus requirit.
 Et nota quod quanto virtutes
 ad statum pertinentes sunt excellē
 cōres. et opa ad quod homo tene
 tur ratione status sunt pstantioa.
 tanto status videtur honestior.
Et ita status episcopi cui principali
 ter incumbit regimen omnium in dyo
 cesi honestior est quam status ple
 bani. qui solum subministratōez
 quorūdam habet. ideo etiā licite
 episcopus recipit vltimā necessitatem
 persone et status aliquā familiā
 et vestes et plures quam stat⁹ ple
 bani. Et sic de plebano respectū
 altaris. Et ducis respectū militis.
Et militis respectū rustici. Et sic
 que episcopus quantum est ex parte istius
 conditionis secundum rectam rationem
 sunt necessaria diuicijs. eēt sim
 plici plebano supflua et e cōuer
 so. Debet tamen illud quod impeditur
 pro honestate status et persone
 eēt moderatum. quod secundum Augustinum li
 primo de ci. dei. De ratione hone
 statis est usus rerū modest⁹ et
 recte rationis moderamine mēsu
 ratur. quia aug⁹. ibidem expo
 nit honeste uti reb⁹ pro vltimo
 deste. sobrie. pane. et pie. Etiā
 honestas vsusque vic⁹ stat⁹. et
 persone paucis cōtētatur. Cuiō
 sitati vero pompe. et varietati
 vsusque status totū min⁹ est ista
 oia deuorat. et pauperibus nihil

Capitulum Tertium

relinquunt. et fatiunt quod multi diu
 sis modis illicitis laborant quō
 cōgregēt diuitias quibus super
 bias et voluptates suas nutri
 ant et dilatēt. Istis igitur qua
 tuor pensatis ea temporalia que resul
 tant ex istis quaduplicibus ne
 cessarijs. dicuntur necessaria hui
 ad transgēdū ouemētes vitā su
 am secundum exigētiam status sui. et cō
 ditiōez persone proprie. et aliorum
 quorū cura sibi necessaria incū
 bit. Et de istis necessarijs loq
 tur apostolus. i. thi. vi. di. Nōtes
 alimēta et quibus tegam⁹ his
 contenti sim⁹. Et salomō pu
 xxx. dic. Dñe diuicias et medi
 citatē ne dederis mihi. h. t. m. vi
 ctui meo tribue necessaria. pro
 quibus secundum Augustinum. ad pbā. om
 nis panē nostrū quotidianū
 da nobis hodie. Et homo
 quicquid super illa quatuor habet
 superfluum reputet et in pios
 vsus distribuatur. quia precep
 tum est. Et dicit ps. de pal. di
 xv. i. iiii. quod habens talia super
 flua non solum tenetur subuei
 re pauperi extremam paupertatem
 patienti: sed etiam pacien
 ti necessitate in vite honestate. ha
 cō ē. quod quilibet debet velle ex ca
 ritate proximo quod sibi. Nō cō
 caitatē faceret si seipsum de hone
 staret. eo quod crudelē ē qui famā
 negligit idē etiā cōn caritatē p
 ximi facit si eius honestati de

Capitulum
 septimum
 Et nota quod
 quanto virtutes
 ad statum pertinentes
 sunt excellē cōres.
 et opa ad quod homo
 tenetur ratione status
 sunt pstantioa.
 tanto status videtur
 honestior.
 Et ita status episcopi
 cui principali ter
 incumbit regimen
 omnium in dyo cesi
 honestior est quam
 status ple bani.
 qui solum subministratōez
 quorūdam habet.
 ideo etiā licite episcopus
 recipit vltimā
 necessitatem persone
 et status aliquā
 familiā et vestes
 et plures quam
 stat⁹ ple bani.
 Et sic de plebano
 respectū altaris.
 Et ducis respectū
 militis. Et militis
 respectū rustici.
 Et sic que episcopus
 quantum est ex
 parte istius conditionis
 secundum rectam
 rationem sunt
 necessaria diuicijs.
 eēt simplici plebano
 supflua et e cōuerso.
 Debet tamen illud
 quod impeditur pro
 honestate status
 et persone eēt
 moderatum. quod
 secundum Augustinum
 li primo de ci. dei.
 De ratione honestatis
 est usus rerū
 modest⁹ et recte
 rationis moderamine
 mēsuratur. quia
 aug⁹. ibidem exponit
 honeste uti reb⁹
 pro vltimo deste.
 sobrie. pane. et pie.
 Etiā honestas
 vsusque vic⁹ stat⁹.
 et persone paucis
 cōtētatur. Cuiō
 sitati vero pompe.
 et varietati vsusque
 status totū min⁹
 est ista oia deuorat.
 et pauperibus nihil

sic supfluo non subuenit **I**do
 brato **N**icola? vicino qui se de
 honestate voluit pstitueno
 filias: subuenit **E**xemplū de la
 trone qui liberauit vxorē vni
 us detēa de carcere ac. q̄uis vi
 de retur maior necitas vitā di
 pccm **E**t in neemia ⁊ esdra q̄si
 de mōrli reprehēdūtur israheli
 te. de hoc q̄ fratres possidebāt
 in suos ⁊ ācillas dātes eis vi
 ctum ⁊ veltitū. q̄ nō tenebāt
 eos s̄m decentiā stat⁹ sui cū es
 sent liberi ⁊ non hui. ⁊ de super
 fluo quo eos tenebāt seruos
 poterāt eos tenere ut liberos.
 vel mutuādo ut thobias fecit
 galxlo de sua habūdātia dā
 do primo. vel ad dēter filias
 suas maritādas sic fecit btus
Nicola? s̄m pe. pal. **V**erū
 cū mediū t̄pantie non consistat
 in indiuisibili. s̄ in latitudine
 quadā: nō opt̄ q̄ p̄ctualit̄
 predcā necaria sciātur **S**;
 exēpli grā **S**i cētū floreni sūt
 necarij p̄cise ad quatuor p̄fa
 ta: tñ qui sine dolo ⁊ s̄m racōez
 rectam ⁊ muestigacōem dili
 gēt̄m centū ⁊ duos florenos
 putar; necessarios: non maḡ
 vis cēt. q̄ punctuale mediū
 nō est necessariū scire **E**x quo
 pat̄ q̄ multi sint iniusti possesso
 res t̄paliū fures. aut raptores
 q̄ supflua habēt. de quoz nu
 mero fuit epulo diues qui nō

legitur illicita acq̄uisse. attā
 mē i inferno sepultus fuit. q̄
 supflua non dedit. p̄ dictis sa
 tis o cordat th. 2. 2. q. xxxij. ar.
 .v. ⁊ addit q̄ non opt̄ q̄ di
 ues. vel alter o sider; ad oēs ca
 sus qui p̄nt otingere i futur.
 hoc enim eēt de crastino cogi
 tare. q̄ dñs phib; math. vi.
S;
 ⁊ b; iudicai supfluū ⁊ ne
 cessariū s̄m ea que pbabilitez
 ⁊ ut plurimū occurrūt. **S**;
 dicit; aliquis diues. **C**uilibet li
 t; re sua vti ⁊ eam rem retinere
S;
 recipiendo rē suā aliquis
 elemosinam non dabit. ergo
 non est p̄ceptū dare elemosi
 nā. s̄. th. vbi sup̄ **B**ona t̄pa
 lia q̄ homini diuinitus cōferū
 tur. ei⁹ quidē sunt q̄ tū ad p̄
 prietate. **S**;
 q̄ tum ad vsum
 non solum debet eē ei⁹. s̄ etiā
 alioz qui ex eis sustērari pos
 sūt. ex eo q̄ ei supfluit **V**nde
 basilus **S**;
 i fateris ea diuini
 tus tibi puenisse. s̄; bona t̄pa
 lia. **A**n iniust⁹ est deo me qua
 liter nob̄ distribuens. **C**ur tu
 habūdas. ille v̄ro mendicat.
 n̄ ut tu bone disp̄sacōis meita
 cōsequaris. **I**lle v̄ro patientie
 meitis decoretur. **E**st panis fa
 melici quē tu tenes. nudi tum
 ea quā i cōclauī cōhuas. discal
 crati calti⁹ qui p̄nes te marce
 scit. **I**ndigetis argentū quod
 possides inhumatū. quo circa

Septimū Preceptum

tot iniurijs quot dare vales
hec xp̄i mens luc̄. xvi. dicētis.
facite vob̄ amicos de māmona
iniquitatis. ut cū defeceritis. r ec̄i
piāt vob̄ in et̄na tabernacula.
Vñ aug⁹. oia bō sua dedit de
us duobz hoibz. diuitibz terre
na. pauperibz celestia Sed de
us volēs vtrūqz saluare: cōsti
tuit ut hic diuites i sua heredi
tate recipiāt paupes. r paup̄
res eos in sua hereditate collo
cent ut vtrūqz p aliū collocetur

k Est aut̄ elemosinā dare ali
qñ fm̄ th̄o. ibidē p̄c̄m r̄phibi
tum. vic; de necario certo daē
Obi nōt q̄ necariū d̄z aliqd
duplici^r Vno modo sine quo
aliquid eē nō pōt. de tali necā
rio. oīno elemosinā dare non
d̄z quis. puta si aliq̄s in necessi
tatis articulo constitut⁹ h̄ret
solū vñ sustentari possent filij
sui. r alij ad eū p̄tinētes. de hoc
em̄ elemosinā dare ess̄ sibi r
suis vitā subtrahere **S**; hoc di
co n̄ forte talis cas⁹ iminerz ut
subtrahēdo sibi darz alicui mag
ne p̄sōe p quā ec̄c̄ia v̄l respub̄
sustentaret. Quia p talis p̄sō
ne lib̄acōe sc̄ipm̄ r suos lauda
bilis mort̄i exponerz. cū bonum
cōe sit. p̄p̄o p̄ferēdū Vñ. in. Re.
xvii. Vidua victui suo r filij.
p̄p̄osuit victū helpe dicētis **F**ac
m̄ sibi inericū panē. tibi aut̄ r
filio facies postea. laudabilis

110

Una mo

Capitulū Tertū

ei p̄ferre poterāt vitā helpe. q̄
curz⁹ fuit israel r augei⁹. r
morti se exponē. Et sic p̄z p̄eti
az duo cas⁹ sūt i q̄bz elemosinā ē
i phibicōe. Prim⁹ rōe dātis. q̄
eq̄liter indigz. vel pl⁹ in p̄p̄a p
sona. Ra cō ē. qz caritas ordiata
incipit a seip̄a Vñ ec̄c̄. xxx. mi
serē aie tue placēs de o Secūdo
casus qñ indigz p suis. vñ de. i.
thi. v. **S**i q̄s fuoz. r maxime
domesticoz curā nō h̄z. fidē ne
gauit. r ē infideli detrior. vñ au
g⁹. **S**i q̄s vult filios exheredi
tare r ec̄c̄iaz institūe. aliū q̄rat
q̄ augustinū p̄ consilio. Et intel
ligit casus n̄ alia rō vtilitati
publice cōmū suaderz ut sup̄
dictū ē. **¶** Qñ vero elemosinam
dare sit consiliū. r qñ quis pōt de
necario elia; daē illō docz; vbi
p̄us th̄o. d. qz secūdo mō aliqd
d̄z necariū sine q̄ nō pōt oueni
enter t̄n̄figi fm̄ odicōe; vel sta
tū p̄sone p̄p̄e r aliaz p̄sō naz q̄
rū cura ei icūbit. h̄mōi necariū
t̄min⁹ nō ē i diuisib̄ili cōstitu
t⁹. s; m̄ltis additis nō pōt diu
dicai eē vltra tale necessariū Et
multis s̄btractis. adhuc rema
net vñ possit ouenientē vitam
trahē. fm̄ statū p̄p̄ū. de h̄mōi
ergo elemosinā daē ē bonū. r nō
cadit s̄b p̄cepto. s; s̄b consilio. In
ordinatū aut̄ ess̄. si aliquis tā
tū sibi de bonis p̄p̄is s̄btr̄beret
ut alijs largiētur. qz de residuo

1)

2)

2° mo

Fragmentary text from the adjacent page, including words like "Aug⁹", "p̄p̄o", "vñ", "ec̄c̄", "mō", "cas⁹", "indigz", "p̄sō", "necario", "elemosinā", "dare", "bonū", "cōstitu", "tū", "s̄b", "p̄cepto", "s; s̄b", "consilio", "ordinatū", "ess̄", "si", "aliquis", "tā", "tū", "sibi", "de", "bonis", "p̄p̄is", "s̄btr̄beret", "ut", "alijs", "largiētur", "qz", "de", "residuo".

non possit vitā transigere ouemē-
 enter s̄m p̄riū statū. et nego-
 tia occurrētia. nullū enim in cō-
 ueienter viuere dicitur. s̄ ab hoc
 tria sūt excipiēda. q̄z **Primum**
 est. q̄n aliq̄s statū mutat. pu-
 ta p̄ religiōis ingressum. tūc
 enī oīa sua largiēs p̄pter xp̄m
 op̄ p̄fectōis facit se i alio sta-
 tu ponēdo. **Secūdo** q̄n ea que si-
 bi subtrahit. et si sint necessaria
 ad ouemētā vite. t̄n facili-
 ter refartiri p̄nt ut nō seq̄tur max-
 imū in cōuemēs. **Tercō** q̄n oc-
 curret; extrema neccitas alicu-
 ius p̄uate p̄sone. vel etiā aliq̄
 magna neccitas reipublice. In
 hijs enim casib; laudabiliter
 aliquis p̄mitteret; id q̄d ad
 decētiam sui status p̄tinere vi-
 detur. ut neccitati maiori sub-
 m uemr; h̄c tho. **Secūdo** p̄ri-
 paliter sciēdū Quis dare pos-
 sit elemosinā. s̄. s̄m omnes. q̄
 isti q̄ h̄nt dñum libet; et palū.
 vel amistracōe; taliū et p̄tātē
 erogandi. ut religiosi q̄ h̄nt
 disp̄sacōe; a p̄lato sibi cōmis-
 s̄a dare p̄nt elemosinā s̄m cōmis-
 s̄ū vel p̄suptū. Si v̄ro nō h̄nt
 disp̄sacōe; sibi ommissa; nō pos-
 sūt dare corpalem elemosinā
 sine licētia p̄lati exp̄ssa vel p̄-
 s̄pta. nisi in neccitatis casu
 extreme. **Racō** dicti est. q̄ n̄
 h̄nt p̄riū. famuli etiā domno-
 rū nō possunt dare elemosinā

de rebus dñoz nisi panē et su-
 p̄flua coquina et h̄mōi q̄ non
 inferunt sensibile nocumētū.
 de quibus eis cōstat aut veri-
 similiter p̄sumitur q̄ non di-
 sp̄licat dominis suis. **Si** enī
 alias darent; tunc otrectarēt
 rem alienam inuito domino. et
 sic furtū cōmitterēt. **Fili;** fami-
 lias. q̄ ea q̄ h̄ sunt p̄ris: non
 p̄t dare elemosinā nisi forte
 aliquā modicā de q̄ p̄t p̄sume-
 re q̄ patri placeat. nisi forte
 alicui; rei esset sibi cōmissa di-
 sp̄sacō a patre. v̄rox etiā nō
 p̄t de omnibus sibi et marito
 cōmūibus. **S;** s̄m tho. **Rap.** et
 p̄. pal. p̄t facere elemosinā
 et alienacōnem sine licētia vi-
 ri in multis casib;. **Primo** n
 si v̄rox hab; res p̄ternales.
 id est p̄prias res p̄ter dotem.
 vbi huiusmodi de cōsuetudie
 locū habet. **Secūdo** si sit lucra-
 tua. ita q̄ exhibita debita gu-
 bernatione dom̄ opibus suis
 lucratur: p̄t de illis elemosi-
 nam dare. nec illud intelligi-
 tur; deducendo exp̄sas vict̄g
 sui. **Quia** vir tenetur ad oīa
 h̄mōi onera p̄t dotem et p̄t
 obsequiū ab v̄roxē exhibitū.
 Ratio dicti est. q̄ talis mulier
 virago est et q̄si virilis. **Tercō**
 de rebus viri. ut de pane. v̄mo.
 et h̄mōi q̄ de approbato moe
 solent ad disp̄sacōe; v̄roxis

dignus non est quo vscitur.
Proptinquitas etiam fm au
 87. li. primo de doctrina xp̄ia
 na. d; inspici. qz illi qui sūt no
 bis magis cōiuncti. quasi qua
 dā sorte nob̄ obuemūt ut eis
 magis prouidre dextram? vti
 litas etiam inspicienda ē. que
 expectat a p̄sona cui subuemit
 tur. vel ab eis data est. p̄ dica
 torib; nāq; a p̄latis ex debito
 subuemitur. Vñ sacerdotibus
 a p̄his annona olim dabat̄
 de publico. qz multitudo sapiē
 tum sanctas est orbis terrarū
 sap. vi. Et leuite etiā nutriebā
 tur de tuis coib; ut pt; leuit.
 in multis locis. Magis autē
 predicatoī subuemēdū ē Vñ
 de. i. Cor. ix. nō alligabis os
 bovis trituratis. Idō dic̄. th̄o.
 vbi p̄us in sūma. qz circa h̄c ē
 discrecois racō adhibēda. fm
 oūctiois dram. sanctitatis. et
 utilitatis. **C**ui aut magis sit
 danda elemosina a pl? bene
 fatiendū. dicit th̄o. m. iij. Vbi
 prius non est facile determīa
 re p̄pter multas diuersitates
 boni a necarij. ut dic̄ phus. ix.
 ethico. Tamen hoc ē tenendū
 qz semp magis est reddendū
 debitū. qz beneficiū impendēdū
 ut ip̄e phus ibidē dicit. n̄ ex p̄
 te altera assit maior boitas vel
 necitas. qz idō pentib; a p̄m
 quis. a benefactorib; a eis a

quib; spūalia accipit. magis
 d; h̄o elemosinā facere si indi
 geat. Et ceteris pibus. melio
 bus magis. qz magis indige
 tib; Et sic fm has tres cōditi
 ones d; gradus in elemosina
 cōstitui. sc; fm necariū. hone
 stū. a debitum. Assignare autē
 in singulis qn̄ vnū altei prefe
 ratur est impossibile. qz singu
 lares cōdicioes que attendēde
 sūt. sunt infinite. qz non cadūt
 sub arte. de h̄is aut vnctō do
 cet. a prudētie cōsiliū h̄c th̄o.
Tercō principaliter viden
 dū ē de elemosina spūali. quē
 dicit th̄o. in sūma vbi p̄us. est
 septuplex. Et sūt docere igno
 ratē. cōi defectū intellectus spe
 culatiui. Cōsule dubitāt. cōtr̄
 defectū intellectus p̄ctici. Cor
 rigere peccātem. cōtra inordi
 natā volūtate p̄xim. Remitte
 re offendenti in q̄tum p̄ximus
 peccat in nos. Consolari tristē
 cōi passionem appetitue p̄u
 mt̄ qz maxima ē tristitia. Doc
 tare onerosos qz graues. cōtr̄
 sequelā peccati. Ex inordinato ei
 actu grauātur ei cōiuētes eti
 am preter peccātis intecōnem
 fm illud Ro. vi. Debemus nos
 firmiores in firmitates alioz
 portare. vmo non solū tales
 fm qz infirmi sunt graues ex i
 ordinatis actib; s; etiā qlibet
 eoz onera sūt sup̄portāda fm

Septimum Preceptum

illō gallath. vi. Alter alterius
 oneā portate. **U**ltimū est oꝛo
 p quā pōscimus auxilium a deo
 vñ vsus. **C**onsule castigare
 mitte. solae. fer. oza. **E**t sibi cō
 sule opixndit doctrina a osili
 um. **Q**ueitur aut vtz elemosie
 spūales sint meliores q̄ corpa
 les. **h. th. ibidem** simplicit̄ lo
 quendo q̄ sic. **P**rimo ex pte do
 mi. q̄ illō qd̄ exhibitur est no
 bilius sc̄z donū spūale qd̄ pree
 minet corpali. **S**ecūdo rōe eius
 cui subuenitur. q̄ spūs nobili
 or est corpe. vñ sicut hō sibi ipi
 magis di. puidere q̄ntū ad spi
 ritū q̄ q̄ntum ad corp̄. ita eē
 p̄mo quē d; tanq̄ seipm dili
 gere. **T**ercio q̄ntum ad ipōs
 actus p q̄s a q̄b; s̄bueitur pro
 xio. q̄ act⁹ spūales sūt melioꝛes
 corpali; q̄ sunt quodmō s̄ui
 les. **Q**uē q̄b; pat; q̄ dicitores
 sūt p̄dicatores a docētes sacra
 scripturā ex opassioe p̄p̄ deum
 pure a q̄b; aux a argētū deest.
 q̄ de spūalib; opib; mie plura
 facē p̄nt. vñ plus merentur ta
 les nobiles euāgelici canes vl
 tera lazari. i. pccōris sanando.
 q̄ diues epulo mereri poterat
 micas dando. **E**t ecouer so plus
 p̄ccat absco dēs talētū dñi. sc̄z
 v̄bū dei. q̄ diues negās micas
 tpalis s̄bstātie. **V**ñ ezechielis
 .ij. **S**anguine; eius vic; pec
 catoris de manu tua requiram

vñ
 Sicut
 1
 2
 3

Capitulum Tertium

Quē ergo medici visitant infir
 mos. a aduocati defendunt pu
 pillos. ⁊ doctores legum docēt
 iscios. q̄uis nō sit pccm: tñ nō
 est elemosina si sit p̄pter lucrū.
 q̄ non sit ex opassione a pro
 pter deum. **S**i aut̄ gratis hoc
 facerēt. a p̄p̄ deum. elemosina
 esset non spiritalis. sed corpo
 ralis. quia ille sciencie lucrati
 ue sunt p̄mopali; p̄pter in
 digentias corpales sup̄lēdas.
 possent tamen spūales elemo
 sine compari corpali; s̄m a
 liquē p̄ticularē casū. ⁊ tūc p̄fer
 ri corpalis spūali. puta magis
 pascēd; eēt fame moiens. q̄ p
 eo orand;. **S**ic etiam s̄m p̄m
 Meli⁹ ē idigēditari q̄ p̄hai
 q̄uis hoc simplicit̄ sit melius.
Querit etiā quē ele sint dāde
 ut fr̄uo se dētur. **h. p̄mo** sūt ex
 caitate dāde. i. cor. 13. **S**i distri
 buero i cūos paupm oēs facul
 tates meas. caitatē aut̄ nō ha
 brā n̄l m̄ p̄dest. s. ad eēnle p̄mū
 i celalic; als multip̄l; p̄fit. **S**e
 cūdo dāde sūt ex bō itencōe. nō
 p̄p̄ manē glā; s. tanq̄ deo. q̄
 qd̄ vni ex m̄imis xp̄i sit. xp̄o sit.
Math. xxv. vñ math. vi. Quē
 facis elā; nesciat. sinistra. i. ma
 nis glā qd̄ faciat dextera tua. i.
 rca intentio nō ip̄diatur p̄ simi
 strā itencōe; **T**ercō ut ordiate
 fiat. p̄mo tibi. secūdo p̄ximis.
 tercō aliemis. **Cap. iij.**

Sicut
 1
 2
 3

Capitulum
 Tertium
 Quē ergo medici
 visitant infirmos.
 a aduocati defendunt
 pupillos. ⁊ doctores
 legum docēt iscios.
 q̄uis nō sit pccm:
 tñ nō est elemosina
 si sit p̄pter lucrū.
 q̄ non sit ex opassione
 a propter deum.
 Si aut̄ gratis hoc
 facerēt. a p̄p̄ deum.
 elemosina esset non
 spiritalis. sed corpore
 alis. quia ille sciencie
 lucratiue sunt p̄mopali;
 p̄pter indigentias
 corpales sup̄lēdas.
 possent tamen spūales
 elemosine compari
 corpali; s̄m a liquē
 p̄ticularē casū. ⁊ tūc
 p̄ferri corpalis spūali.
 puta magis pascēd;
 eēt fame moiens. q̄
 p eo orand;. Sic etiam
 s̄m p̄m Meli⁹ ē idigēditari
 q̄ p̄hai q̄uis hoc
 simplicit̄ sit melius.
 Querit etiā quē ele
 sint dāde ut fr̄uo se
 dētur. h. p̄mo sūt ex
 caitate dāde. i. cor.
 13. Si distribuero
 i cūos paupm oēs
 facultates meas. caitatē
 aut̄ nō habrā n̄l m̄
 p̄dest. s. ad eēnle p̄mū
 i celalic; als multip̄l;
 p̄fit. Secūdo dāde
 sūt ex bō itencōe. nō
 p̄p̄ manē glā; s. tanq̄
 deo. q̄ qd̄ vni ex
 m̄imis xp̄i sit. xp̄o sit.
 Math. xxv. vñ math.
 vi. Quē facis elā;
 nesciat. sinistra. i.
 manis glā qd̄ faciat
 dextera tua. i. rca
 intentio nō ip̄diatur
 p̄ sinistra itencōe;
 Tercō ut ordiate
 fiat. p̄mo tibi. secūdo
 p̄ximis. tercō aliemis.
 Cap. iij.